

5128-A
M.A. (FINAL) EXAMINATION, 2019
HISTORY
Paper – III-A
PIGRAPHY

Time: Three Hours
Maximum Marks: 100

PART – A (खण्ड – अ)

[Marks: 20]

Answer all questions (50 words each).

All questions carry equal marks.

सभी प्रश्न अनिवार्य हैं। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 50 शब्दों से अधिक न हो।

सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

PART – B (खण्ड – ब)

[Marks: 50]

Answer five questions (250 words each).

Selecting one from each unit. All questions carry equal marks.

प्रत्येक इकाई से एक-एक प्रश्न चुनते हुए, कुल पाँच प्रश्न कीजिए।

प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 250 शब्दों से अधिक न हो।

सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

PART – C (खण्ड – स)

[Marks: 30]

Answer any two questions (300 words each).

All questions carry equal marks.

कोई दो प्रश्न कीजिए। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 300 शब्दों से अधिक न हो।

सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

PART – A / ਖਣਡ – ਅ

Q.1 (i) Define the term “Epigraphy”.

“ਅਭਿਲੇਖ—ਸ਼ਾਸਤਰ” ਪਦ ਕੋ ਪਰਿਆਖਿਤ ਕੀਜਿਏ।

(ii) What are the main features of the Harappan Script?

ਹਡਘਾ ਲਿਪਿ ਕੀ ਮੁਖਾਂ ਵਿਸ਼ੇ਷ਤਾ ਕਿਥੋਂ ਹੈਂ?

(iii) Write a brief account on Brahmi Script?

ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਲਿਪਿ ਪਰ ਸੰਕ੍਷ੇਪ ਮੌਕਾਂ ਵਿਵਰਣ ਲਿਖਿਏ।

(iv) Differentiate between Kharosthi and Aramaic Scripts?

ਖਰਾਓਚੀ ਏਵਾਂ ਆਰਾਮਾਈਕ ਲਿਪਿਆਂ ਮੌਕਾਂ ਵਿਨੱਤਰ ਸਿੱਖਿਏ?

(v) Write in brief the main contents of the Mauryan Inscriptions.

ਮੌਰ्यਕਾਲੀਨ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਕੀ ਮੁਖਾਂ ਵਿ਷ਯ ਵਸਤੂ ਕਾ ਉਲਲੇਖ ਕੀਜਿਏ।

(vi) Write a short note on Allahabad Pillar Inscription.

ਲਾਲਾਹਾਬਾਦ ਸਤਮਾਂ ਅਭਿਲੇਖ ਪਰ ਏਕ ਸੰਕ੍਷ਿਪਤ ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖਿਏ।

(vii) What is the significance of the Vikram Samvat?

ਵਿਕ੍ਰਮ ਸਾਵਤ ਕਾ ਕਿਥੋਂ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?

(viii) Why was the saka samvat considered as our National Calendar?

ਸਾਕ ਸਮਵਤ ਕੋ ਕਿਸ ਕਾਰਣ ਸੰਚਾਰ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਵਿਨੱਤਰ ਸਮਝਿਏ?

(ix) Write in brief the Historical significance of the Ashoka's Inscriptions.

ਅਸ਼ੋਕ ਕੇ ਅਭਿਲੇਖਾਂ ਕੇ ਐਤਿਹਾਸਿਕ ਮਹੱਤਵ ਪਰ ਸੰਕ੍਷ੇਪ ਮੌਕਾਂ ਉਲਲੇਖ ਕੀਜਿਏ।

(x) What is the significance of the Bijolia Inscriptions? Discuss.

ਬਿਜੋਲਿਆ ਅਭਿਲੇਖ ਕਾ ਕਿਥੋਂ ਮਹੱਤਵ ਹੈ? ਉਲਲੇਖ ਕੀਜਿਏ।

PART – B / ਖਣਡ – ਬ

UNIT –I/ ਇਕਾਈ – I

Q.2 What is the significance of the Brahmi Script? Discuss.

ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਲਿਪਿ ਕਾ ਕਿਆ ਮਹੱਤਵ ਹੈ? ਵਿਵੇਚਨਾ ਕੀਂਜਿਏ।

OR/ ਅਥਵਾ

Q.3 Explain the Importance of the Inscriptions as the source of History writing.

ਇਤਿਹਾਸ ਲੇਖਨ ਮੈਂ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਕੇ ਸ਼ਤ੍ਰੋਤ ਕੇ ਰੂਪ ਮੈਂ ਮਹੱਤਵ ਕੀ ਵਿਵੇਚਨਾ ਕੀਂਜਿਏ।

UNIT –II/ ਇਕਾਈ – II

Q.4 Throw Light on origin and development of Indian Scripts.

ਭਾਰਤੀਯ ਲਿਪਿਆਂ ਕੇ ਉਦ੍ਭਵ ਏਂਵਾਂ ਵਿਕਾਸ ਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਡਾਲਿਏ।

OR/ ਅਥਵਾ

Q.5 Write a short note on Kharosthi script.

ਖਰੋ਷਼ੀ ਲਿਪਿ ਪਰ ਸਂਕਿਤ ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖਿਏ।

UNIT –III/ ਇਕਾਈ – III

Q.6 Discuss in brief the significance of the Ashoka's Inscriptions.

ਅਸ਼ੋਕ ਕੇ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਕੇ ਮਹੱਤਵ ਪਰ ਸਂਕੇਪ ਮੈਂ ਵਿਵੇਚਨਾ ਕੀਂਜਿਏ।

OR/ ਅਥਵਾ

Q.7 Write in brief the main contents of the inscriptions of the Gupta Period.

ਗੁਪਤਕਾਲੀਨ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਕੀ ਸੁਖਾਂ ਵਿ਷ਯ – ਵਸਤੂਆਂ ਕੇ ਸਂਕੇਪ ਮੈਂ ਉਲਲੇਖ ਕੀਂਜਿਏ?

UNIT –IV/ ਇਕਾਈ – IV

Q.8 Explain the Importance of any two calendars (PANCHANG) regarding writing History?

ਇਤਿਹਾਸ ਲੇਖਨ ਮੈਂ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਦੋ ਪੰਚਾਂਗਾਂ ਕੇ ਮਹੱਤਵ ਕੀ ਵਿਵੇਚਨਾ ਕੀਂਜਿਏ।

OR/ ਅਥਵਾ

Q.9 Write in brief about the Foreign Rulers and their Inscriptions.

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਔਰਾਂ ਤਨਕੇ ਅਮਿਲੇਖਾਂ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਸਂਕਿਤ ਵਿਵਰਣ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਂਜਿਏ।

UNIT -V / इकाई – V

Q.10 Describe in brief the Significance of the Inscriptions of Mauryan Period.

मौर्यकालीन शिलालेखों के महत्व की संक्षेप में विवेचना कीजिए।

OR / अथवा

Q.11 What is significance of Mehrauli iron Inscription? Discuss.

मेहराली के लौह स्तम्भ अभिलेख का क्या महत्व है? उल्लेख कीजिए।

PART – C / खण्ड – स

Q.12 What is the contribution of James Prinsep in the field of Epigraphy? Discuss.

अभिलेखों के क्षेत्र में जेम्स प्रिंसेप का क्या योगदान है? विवेचना कीजिए।

Q.13 Describe origin and development of Brahmi and Aramaic Scripts.

ब्राह्मी एवं आरामाईक लिपियों के उद्भव एवं विकास का वर्णन कीजिए।

Q.14 Write an essay on the importance of the Inscriptions of Gupta Period.

गुप्तकालीन शिलालेखों के महत्व पर एक निबन्ध लिखिए।

Q.15 Discuss the importance of museums and archives in respect of Epigraphy.

अभिलेख – शास्त्र की दृष्टि से संग्रहालयों एवं अभिलेखागारों के महत्व की विवेचना कीजिए।

Q.16 Critically examine the contents of Gwalior Inscriptions of Mihir bhoj.

मिहिर भोज के ग्वालियर अभिलेख की विषयवस्तु का आलोचनात्मक परीक्षण कीजिए।
